

Repræsentantskabsmøde  
Den 26. oktober 2022  
Aalborg Kongres & Kultur Center

# ÅRET DER GIK

---

**Skriftlig beretning**  
november 2021 – oktober 2022  
Skolelederforeningen



**SKOLELEDER  
FORENINGEN**



Skolelederforeningen  
Snaregade 10 A  
1205 København K  
[skolelederne@skolelederne.org](mailto:skolelederne@skolelederne.org)  
[www.skolelederforeningen.org](http://www.skolelederforeningen.org)

**Hovedbestyrelsen**

Claus Hjortdal (formand)  
Dorte Andreas (næstformand)  
Lars Aaberg  
Mogens Brag  
Lise Ammitzbøll la Cour  
Lotte la Cour  
Torben Møller Nielsen  
Kristian Dissing Olesen

*Modelfoto: Klaus Holsting*

---

# Forord

Da skolerne åbnede døren efter sommerferien i år, var det endelig tilbage til noget, der lignede almindelige vilkår. I over to år har hverdagen på skolerne været uforudsigelige og fyldt med forandringer og omstillinger på grund af coronapandemien.

Det har kostet kræfter. Det har tæret hårdt på ledelserne på skolerne i så lang tid, og ofte har det været med en gevaldig hast, at der har skullet findes nye løsninger på alternativ skolegang, så eleverne gennem hele forløbet har fået undervisning på den ene eller anden måde.

I formåede at holde hovedet koldt, skabe overblik og udvise forståelse, og det arbejde har været med til at skabe en øget respekt om den danske folkeskole.

I samme periode er et nyt samarbejde om at udvikle skolen spiret. På ministerens initiativ er parterne omkring folkeskolen gået sammen om initiativet ”Sammen om skolen”. Her er vi med til at identificere skolens udfordringer og drøfte mulige løsninger, inden der træffes en politisk beslutning. Det nationale samarbejde har vist stort potentiale. Og det glæder os at se, hvordan det nu begynder at brede sig til det kommunale niveau.

I det forgangne år er der blevet brugt en del tid på at få implementeret lærernes arbejdstidsaftale A20. Generelt har samarbejdet omkring A20 fungeret fint. Der er skabt løsninger, blevet filet kanter af, og vi ser nu fremad.

Vi ser også frem til et folketingsvalg. Det kan sprænge forligskredsen. Allerede nu flyver det med mange forslag. Kortere skoledag, nye fag, bedre trivsel med mere. Det er ikke lige det, vi har brug for. Vi håber, at samarbejdet om ”Sammen om skolen” fortsætter, for vi har brug for kontinuitet og få ændringer, der kan nå at blive implementeret.

*På vegne af bestyrelsen  
Claus Hjortdal*



# Fra **en krise** til en **anden**

Corona havde stadig taget i os i november 2021. Eleverne blev sendt tidligt hjem til jul den 15. december til en lang ferie, der først sluttede den 5. januar.

Tilbage i skolen efter ferien var smittetrykket højt, men fra skolelederne var det et nej tak til flere coronanedlukninger. Eleverne havde brug for at komme i skole, men det var dog en presset situation og nødvendigt at kunne lukke enkelte klasser ned, hvor smitten var høj.

Som en glædelig nyhed kunne statsministeren i slutningen af januar 2022 proklamere, at samfundet skulle genåbnes den 1. februar, og at stort set alle restriktioner ville bortfalde.

For skolerne blev det en af de mest pressede perioder. Smittetrykket både blandt personalet og elever var så højt, at mange skoler havde svært ved at få dagligdagen til at hænge sammen. Men vi kom igennem endnu en sej periode i coronaens tegn.

Efter stort pres fra især Skolelederforeningen lykkedes det at få politikerne til at vedtage, at eleverne ikke havde krav på erstatningstimer for aflyste timer grundet sygefravær blandt personalet, og eleverne skulle have samme vilkår som året inden i forhold til eksamen. Samtidig blev antallet af eksamener reduceret. Og ikke mindst kom vi igennem med, at frihedsgraderne skulle videreføres, så de også gælder her i skoleåret 2022/23.



I næsten to år havde corona sat sig på dagsordenen, da hele opmærksomheden med et snuptag blev vendt mod krigen i Ukraine. Nu var fokus på at hjælpe de mange familier, der kom til Danmark, og ikke mindst de børn, der begyndte i skolen.

Det var imponerende, så hurtigt alle skoler fik stablet et beredskab på benene. Fra tidligere vidste vi, at det var en stor opgave, og belært af coronatiden kæmpede vi for at få økonomien til at følge med.

Der kom ikke helt så mange ukrainske børn i folkeskolen som forventet, men viljen til at hjælpe fejlede ikke noget.

Krigen i Ukraine er ikke slut. På nuværende tidspunkt (august) er eleverne fortsat enten i den lokale modtageklasse, er sluset ud fra større til mindre modtageklasser eller over i almindelige klasser. Skolerne har løst opgaven virkelig flot, og langt de fleste steder har det forløbet helt uproblematisk for eleverne. Udfordringen har for skolerne handlet om usikkerheden om antallet af elever og rekruttering af personale til at løse opgaven.

Nu er vi i skoleåret 2022/23, og vi er langt hen ad vejen tilbage til en hverdag, som vi kendte den før corona – dog med ny erfaring og viden om hurtig omstilling af undervisningen og skoledagen samt i det hele taget håndtering af en pandemi.

---

# Indflydelse *og frihed*



I foråret 2021 lancerede børne- og undervisningsministeren, Pernille Rosenkrantz-Theil, et nyt initiativ som en slags opfølgning på reformen i 2013. Hun kalder initiativet ”Sammen om skolen”. Det går kort sagt ud på, at politikere og partnerne omkring folkeskolen i fællesskab skal finde løsninger, der kan udvikle skolen.

I efteråret 2021 og foråret 2022 har samarbejdet for alvor taget fart. Det nye er måden, samarbejdet foregår på. Vi er nu med fra begyndelsen og har et tæt samarbejde med de andre parter i Danmarks Lærerforening og KL. I fællesskab definerer vi – politikere og parter – hvad vi ser af udfordringer og løsninger. Og vi er med i udviklingsprocessen, indtil der skal træffes en politisk beslutning.

Vi giver noget, tager noget og får noget, vi kan stå sammen om. Den måde at samarbejde på kvalificerer de politiske beslutninger og giver ejerskab til dem.

Det glæder os, at vi med samarbejdsformen også har fået retten til at identificere emner, der drøftes i det nye forum, og at vi får mulighed for tidligt at høve nogle knaster af.

Første emne, der er truffet en politisk beslutning om, er et nyt evaluerings- og bedømmelsessystem. Det stammer fra vores oprindelige forslag om at droppe kvalitetsrapporterne, og vi er stolte af, at de nu bliver erstattet med skoleudviklingssamtaler.



Indflydelse koster. Vi har været nødt til at opnormere i sekretariatet med en ekstra politisk konsulent for at kunne bidrage til det arbejde, der forventes, for at være en del af samarbejdet.

Et andet vigtigt emne, der har fyldt og stadig fylder meget her i efteråret 2022, er inklusion. I "Sammen om skolen"-regi har vi mulighed for at få afprøvet gode ideer til at skabe endnu stærkere inkluderende fællesskaber.

Det er et meget komplekst emne, og vi bliver nødt til at se på det som et samfundsproblem. Vi skal væk fra en diagnosekultur og individret og anerkende, at folkeskolen ikke kan løse problemet alene.

Folkeskolen har også brug for frihed. Ikke på bekostning af det fælles DNA, som folkeskolen bygger på, men som en frisættelse og et opgør med det bureaukrati, der er i dag. Skolerne skal i langt højere grad selv have lov til at initiere deres udviklingsprojekter og selv sætte retning.

Holbæk og Esbjerg Kommune er såkaldte frikommuner på skoleområdet. Vi følger nysgerrigt med i, hvad der kommer ud af det, og med udvidelse af velfærdsforsøget får endnu flere kommuner mulighed for at følge efter. Her er vi nødt til at tale om frihed til hvad og ikke så meget fra hvad. Vi ønsker fortsat mindre bureaukrati, færre mål og mulighed for et større ledelsesrum.

# Skoleledernes vilkår

Skolelederundersøgelsen, der hvert andet år tager temperaturen på medlemmernes vilkår, stillede i januar 2022 skarpt på, at arbejdspresset fortsat er stort, og at der er mangel på tid og resurser til kerneopgaven. Rigtig mange oplever, at administrationsopgaver sluger deres tid, men et overvældende flertal er glade for at gå på arbejde – på trods af næsten to år med corona.

Lokalafdelingerne i særligt udfordrede kommuner er blevet tilbudt støtte fra hovedforeningen, og på det politiske plan vil Skolelederforeningen bruge undersøgelsen til at presse endnu mere på, for at skolelederne får mere frihed til selv at prioritere deres arbejdsopgaver.

Mange medlemmer pegede i Skolelederundersøgelsen også på behovet for og ønsket om mere tid til at bedrive ledelse-tæt-på.

Merarbejdstidsaftalen blev hevet op af skuffen i forbindelse med corona, men da merarbejde er noget, der skal aftales på forhånd, var den svær at bruge. Alligevel lykkedes det ad den vej for nogle lokalafdelinger at få en økonomisk anerkendelse for den utrættelige indsats under den to år lange pandemi. Det satte også fokus på, at der er brug for, at vi fremadrettet får ændret på forståelsen af merarbejdstidsaftalen.

Tålmodigheden med Aula har også været ved at slippe op. Et år efter at et flertal af skoleledere vendte pilen ned til systemet, begyndte KL og KOMBIT i vinteren 2022 at røre på sig. Og nu er der en proces i gang, hvor der er fokus på at forbedre systemet, og mange skoleledere har meldt sig til at kvalificere indsatsen.



En udfordring, som flere og flere kommuner står i, er at finde passende profiler, når lederstillinger i folkeskolen skal besættes. Aldersgennemsnittet for skoleledere er faldet markant over de seneste fem år. Fra 2016-2021 er cirka en tredjedel af skolelederne blevet skiftet ud. Det er glædeligt, at statistikken viser, at skolelederne ikke forlader branchen, men udfordringen er at finde kvalificerede ansøgere til ledige stillinger. Det er også et fokuspunkt for hovedbestyrelsen i den kommende tid.



# Faglige klubber

Skolelederforeningen har seks faglige klubber for:

- Grundskoleledere på private gymnasier
- Ledere ved specialundervisningsinstitutioner for voksne
- PPR-ledere
- Ledende logopæder
- Ledere og mellemledere ved specialundervisningstilbud
- Ledere af frie fagskoler

De faglige klubber fungerer som netværk, og der foregår gensidig sparring og videndeling. Derudover har de stor værdi for Skolelederforeningen, fordi de bidrager med kvalificeret og opdateret viden inden for deres områder, som vi kan bringe i spil i forskellige politiske sammenhænge for at skabe bedre vilkår og en bedre folkeskole.

**Siden sidst har vi fået tre nye ansigter i sekretariatet:**



Claus Fagerlund,  
konsulent  
i enheden  
Politik og  
Kommunikation



Jannik Brostrup  
Larsen, økonomi-  
konsulent



Matilde Dahl  
Petersen, konsulent  
i enheden  
Medlemsrådgivning  
og Forhandling

# Lokale indsatser

Et tæt samarbejde mellem hovedforeningen og lokalforeningerne er afgørende for, at vi i fællesskab opnår de bedste resultater. Både når det handler om politisk indflydelse og medlemmernes vilkår.

Arbejdet bliver blandt andet koordineret gennem de tværkommunale netværk og på kurser, hvor der er fokus på politisk interessevaretagelse. Som noget nyt har vi skabt ”Den Årlige Bestyrelsesdag”, der efter planen bliver en tilbagevendende begivenhed, hvor vi sætter fokus på de vigtigste fokusområder det kommende år. Her første gang var bestyrelsesdagen ganske velbesøgt. Mere end 60 lokalforeninger deltog, og emnet var ”Sammen om skolen i en lokal kontekst”.

Det nationale samarbejde ”Sammen om skolen” er nemlig begyndt at brede sig i kommunerne. Ønsket er at få 98 lokale versioner af samarbejdsmodellen.

En af de opgaver, der har fyldt i det lokale arbejde, har været at italesætte vigtigheden af ledelse-tæt-på, både over for kommunalpolitikere op til kommunalvalget i november 2021 og over for hinanden. Der er et behov for, at vi får et fælles sprog om begrebet, og vi har i Skolelederforeningen udviklet et dialogspil, der med succes er blevet brugt til det.

I et samarbejde med repræsentanter fra Danmarks Lærerforening og forvaltningerne har der også været et arbejde i at få lokalaftalerne helt på plads og justeret praksis ind i forhold til lærernes arbejdstidsaftale A20.

På Fyn har en lang række mellemledere haft glæde af Skolelederforeningens forum ”Ord til Handling – netværk for mellemledere”. I august blev det med en større millionbevilling fra A.P. Møller Fonden muligt at udvide tilbuddet, så mellemledere på Vestsjælland og fra Trekantområdet/Midtjylland også kan deltage. Tilbuddet er en nyskabende blanding af netværk og kompetenceudvikling.

# Medlemmer og sager

Foreningens medlemstal har over de sidste år ligget relativt stabilt og er på nuværende tidspunkt (august 2022):

**3.618**

**aktive medlemmer**

**478**

**pensionister**

Det giver en organisationsprocent på cirka

**97,5%**

Året har i medlemsrådgivning og forhandling været præget af Covid-19. Perioden har været kendetegnet ved lidt færre sager end normalt på folkeskoleområdet. Sagerne har til gengæld været mere komplekse, da der ofte er tale om vanskelige samarbejdsvanskeligheder i de nære samarbejdsrelationer. Ligesom der også har været sager, hvor medlemmer har været ramt af vanskelige opstartsmuligheder i nyt job grundet Covid-19-situationen. Dette har desværre medført en del afskedigelser meget tidligt i ansættelsesforløbet.

Generelt må det dog konkluderes, at Covid-19 ikke har medført markant flere afskedigelser grundet arbejdsmiljø/sygdom. Derimod er det foreningens oplevelse, at skoleledelserne har været rigtig gode til at komme sammen gennem perioden.

## Foreningens medier

Medlemsmagasinet Plenum har bredt sig til flere platforme. Fra oktober 2022 udkommer fagbladet også i en app, hvor både det aktuelle magasin og tidligere udgivelser findes i en læsevenlig udgave, og det er muligt at søge i artikelarkivet.

Samtidigt bliver det muligt at lytte til udvalgte artikler fra magasinet. Temaet bliver nemlig udgivet som en podcast.

